

Toimetuselt

Tagasi enese juurde! Marek Tamme sõnul on huvi ajalookirjutuse ajaloo vastu viimastel kümnenditel suurenenud. Nagu selle kinnituseks avab Tuna ajaloo ajaloo rubriigi, mille juhatab sisse kreeka ajalookirjutuse silmapaistvamaid uurijaid François Hartog. Kreeka juurde pööratakse tagasi ka arvustuste rubriigis, põhjusel, et äsja kaitsti Eestis doktoritöö Vana-Kreeka ajaloost.

Ja kuigi üksjagu tähelepanu jagub ka Riiale ja Peterburile, on see Tuna kaanest kaaneni pühendatud Tallinnale. Hiljuti käis ajakirjandusveergudel üsna äge vaidlus Tallinna asutamisaasta üle. Selles pole midagi imestamisväärset, sest sageli on alguse paikapanemine tinglik ja sõltunud ideoloogiast või poliitikast. Sündis ju Riia linngi liivlaste asualale, Peterburile eelnes Neeva kaldal Nyen ja seegi polnud sealkandis esimene. Tallinnas või vähemasti Toompeal enne taanlasi püsivalt ei elatud. Idee, et Tallinn oli muiste Kolõvan, pärineb kahe ilmasõja vahelisest ajast soomlastelt. Eestlased ise sellest tuld ei võtnud ja nii haarasidki sellest esimesena kinni sõjajärgsed stalinlikud ideoloogid, kelle jaoks oli kõik hea, mida sai kuidagi kaudseltki seostada Eesti igipõlise kuulumisega Vene kultuuri- ja mõjuruumi. Korraldati kaevamised, mille tulemused olid ideoloogiliselt ette määratud. Tollane EKP Keskkomitee esimene sekretär Käbin pidas plaani tähistada 1954. aastal suurejooneliselt Tallinna juubelit, mille nurjas vaid võimuvõitlus Stalini-järgses võimuladvikus, kel polnud viitsimist provintsimängudega jamada.

Ja lõpuks sellest, mis tegelikult üsnagi numbri alguses. Rääkides keelekasutusest keskaegses Tallinnas, harutab Tiina Kala lahti paradoksi, mille järgi ühtaegu eesti keele staatuse paranemisega reformatsiooniajal langes selle kõnelejate staatus. Ta tõestab, et tegelikult paradoksi ei ole ja keele kasutusala ei laienenud, vaid tõmbus kokku.

Aga sellest kõigest lähemalt järgnevatel lehekülgedel.

Ott Raun